

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije.)

Nov proces proti opozicijonal... Ni še bila 6. marca raz... blaena obsodba nad obtoženci...

tri kose opeke, ne da bi vedela, kam so prileteli. Videla je samo, kako se je mož opotekel krvav...

Obisk v Beogradu. — Ko so klerikalci izdali tiste svoje p... ktacije ter jih tajno razširili...

Uboj v Framu. — V nekem vi... toču v Framu sta med drugi... popivala tudi viničar Pavel...

Obisk v Beogradu. — Ko so klerikalci izdali tiste svoje p... ktacije ter jih tajno razširili...

Moratorij in samomor. — De... rni zavodi izplačajo stare... le delno: vsak mesec po...

Obisk v Beogradu. — Ko so klerikalci izdali tiste svoje p... ktacije ter jih tajno razširili...

Tasta ubil. — V St. Ilju pri... lenjah je bil na pustni terek... 78-letni preuzitkar Franc...

Obisk v Beogradu. — Ko so klerikalci izdali tiste svoje p... ktacije ter jih tajno razširili...

silobranu ubila moža — oproščena

Mariborsko sodišče je te dni... ravnavalo o uboju posednika... na Ploča na Gačniku. Obto...

Obisk v Beogradu. — Ko so klerikalci izdali tiste svoje p... ktacije ter jih tajno razširili...

presega dunajskega. Se več so... zapisali: da bi ta mladinski... zbor, ki ima v svojem programu...

Kako so razširjajo zračni valovi

Poskusno streljanje na Holandskem in v Angliji

Sredi decembra preteklega leta... so se izvršile v Arktidi, na... Holandskem in na Angleskem...

Ze pri gradnji Gotthardskega... predora so ugotovili, da se zv... čni valovi v večji razdaji često...

Uspehe tega opazovalnega de... la kažejo sledeči podatki: Na... mestu eksplozije nastane obel...

Pri neki eksploziji 1000 kg... municije se je prvi pas (zaradi... vetra) proti zapadu raztezal...

Stavbeniki zahtevajo skrajšanje... delovnika Boston, Mass. — Na konfe... renci, katero je sklical tukajšnji...

Korporacija izkazuje veliko iz... gube New York. — The Pennroad... Corporation, matična družba, ki...

Percy, predsednik nove, progresivne rudarske unije v Illinoisu, govori na shodu rudarjev v Breezeju, Ill.

PODROBNOSTI MUSSOLINIJEVEGA "MIRU"

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ši z Nemčijo, južni del pride v Avstrijo, vzhodni del v Visoko Tatro pa dobi Ograka."

Na temelju te revizije je Mussolini pripravil pogajati se s Francijo in priložiti v razne koncesije; na primer, da se Italijanska kolonialna armada zniža na 50,000 proti 200,000 francoske kolonialne armade in da Italija obdrži 250,000 mož svoje stalne armade proti 400,000 vojakom francoske stalne armade.

Mussolini pa ve, da bo Francija zelo nasprotovala temu načrtu, vendar je upanje, da čas prinese spremembe v francoski notranji politiki; francoske levčarske stranke niso tako nasprotno revilji.

Kako je MacDonalđ sprejel Mussolinijev načrt, ni še znano, res pa je, da se je vrnil iz Rima z odprtimi simpatijami do Mussolinija. MacDonalđ smatra, da je Mussolini pokazal v razgovoru, da ni še na Hitlerjevi strani, oziroma ga je lahko odtegniti od Hitlerja, če bi bil. In to je v tem momentu glavna točka MacDonalldove zunanje politike: pridobiti Italijo na stran Anglije, da ne bo kooperirala z Nemčijo.

Opozicija proti konsolidaciji železnice

Voditelj železničarjev zahteva kongresno preiskavo problema transportacije

Washington, D. C. — O železniškem problemu se veliko razpravlja ne samo v kongresu, marveč tudi v New Yorku, Chicagu in drugih železniških središčih. Znano je, da predsednik Roosevelt sestavlja program za rešitev problema transportacije in pri tem mu pomagajo številni svetovalci.

Velike lobije, ki reprezentirajo različne interese, so tudi na delu in skušajo vplivati na predsednika, da bi se izrekel v prilog njihovim načrtom. Pred kratkim so se v Washingtonu sestali eksekutivni uradniki železniških unij ter objavili odločno izjavo, v kateri pobilajo načrte, katerih cilj je oviranje dela meddržavne trgovinske komisije. A. F. Whitney, načelnik asociacije eksekutivnih uradnikov železniških bratovčin, je z ostrimi besedami pobijal razne skeme glede konsolidacije železniških sistemov, katere propagira Frederiek H. Prince in drugi poedinci in organizacije, ki zastopajo interese wallstreetških bankirjev. Whitney zahteva kongresno preiskavo železniškega problema, "da bo ljudstvo zvedelo resnico."

Whitney se je dotaknil poročila narodnega komiteja za transportacije, ki vsebuje priporočilo, naj vlada uveljavi načrte, da se val večji železniški sistem združijo z namenom, da se reducira obratovalne stroške.

Uradniki železniških unij vidijo v konsolidacijskih načrtih veliko nevarnost. Ako pride do konsolidacije, tedaj bo nadaljnjih 300,000 železničarjev izgubilo delo, Wall street pa bo dobil aktualno kontrolo nad transportacijo.

Veliki bankirji so zelo zainteresirani v konsolidacijo železnice, kar pokazuje dejstvo, da so poslali svoje dobro plačane lobiste v Washington z namenom, da vplivajo na vse določbe, ki se tičejo problema transportacije.

Dva paglavca se dobita med nevihte pod konzole. "Ja, ja," meni prvi filozofsko. "Mi otroci smo res reveži. Samo v strahu živimo. Poleti nevihte, posilni pa šola."

Senator za odpravo vladnih komisij

Na tarčo je najprvo vzel meddržavno komisijo, ki funkcionira že 45 let. Železničarji

Washington. — Senator Dill iz države Washington, ki je včasih progresivcev pa zopet reakcionar, se je spravil na meddržavno trgovinsko komisijo, ki nadzoruje železnice. Časnikarskim poročevalcem je povedal, da je predsedniku Rooseveltu predložil načrt za njeno odpravo, kakor tudi za odpravo vseh vladnih komisij.

Senator Dill ima v novem kongresu važno pozicijo kot predsednik senatnega odseka za meddržavno trgovino. Prej je imel to pozicijo senator Couens.

Njegovo novo stališče, ki je v skladu z najbolj robustnimi individualisti, ki so proti vladnemu vmešavanju v biznes, je presenečilo posebno voditelje železničarjev. Takoj so stopil v boj proti temu načrtu, ker smatrajo to komisijo za najvažnejšo vladno komisijo.

Ta vladna komisija je bila ustanovljena pred 45 leti kot posledica velikega hrupa proti "trustom". Takrat je bila vsa dežela pokoncu proti vstajajočim korporacijam, v katerih so ljudje videli pogin male industrije in trgovias.

Veliko pa je pripomogel do tega tudi kaos na železnicah, škandalozno igranje z listini po Hillu in drugih železniških piratih ter kompeticija, ki je slomela na tajnih dogovorih glede znižanja cen. Radi tajnih sporazumov in favorizma je bilo zgrajeno marsikatero mesto na račun drugega in favorizirani prijatelji pa so si s pomočjo železniških uprav zgradili velikanstva premoženja.

Med temi je na primer na vrhu piramide stari Rockefeller, ki je s pomočjo železnice uničil vse svoje konkurente, ko se je pričela razvijati oljna industrija. To je dosegel delno s tem, da so železnice prevzale njegovo olje in druge produkte po nizkih cenah, njegovim konkurentom pa so računale visoke voznine. Posluševal se je tudi drugih metod, v primeri s katerimi je Capone pritiklavček.

Voditelji železničarjev pravijo, ako bi bila komisija odpravljena, ni nobene garancije, da se ne vrnejo te razmere v industrijo. Senator Dill sicer priporoča, da to delo prevzame trgovinski department, ampak s tem se železničarji ne zadovoljujejo. Oni pravijo, da bi se moral delokrog te komisije razširiti na vso meddržavno trgovino — na avtni, vodni in zračni promet.

Roosevelt se ni povedal svojega mnenja. Znano je le, da so njegovi svetovalci proti odpravi te komisije. In medtem ko je tendenca med demokrati močnejša kot prej, da kreirajo čimveč političnih služb, ni veliko upanja, da bi kongres šel toliko daleč, in odprl velika vrata na stečaj Hooverjevimi robusnežem.

Maloy, vodja unije filmskih operatorjev, arširan

Chicago. — Thomas E. Maloy, vodja lokalne unije filmskih operatorjev, je bil te dni arširan, ko je prišel iz skrivlčiča, kamor se je umaknil zadnji toden, ko je njegov prijatelj Ralph O'Hara, organizator unije, ustrelil Freda Oserja, bivšega člana te unije. O'Hara trdi, da je streljal v silobranu, preiskava pa je odkrila, da ubiti Oser ni imel revolverja, torej ni moglo biti silobrana. Revolver, ki so ga našli zraven Oserjevega trupla v glavnem stanu unije, je bil last njihovih odbornikov.

Z roke v slumoreznico. — V kandijsko bolnico so pripeljali čevljarja Ivana Zofiča iz Skocijana. V Savinku je pomagal nekemu kmetu pri rezanju sena in slame. Porival je slamo v stroj, pri tem pa je zašel z roko predaleč, vijaki so zagrabili prste in hlep nato je rezilo odrezalo Zofiča štiri prste. Neareča je temu hujska, ker Zofič ne bo mogel več izvrševati svojega obrta, ima pa ženo in tri otroke, ki jih je že dolesj s težavo preživljal.

Izgon akademika. — Slušatelj ljubljanske filozofske fakultete, dalmatinski akademik Zvonimir Fržop, ki je bil pred nekaj dnevi pred ljubljanskim sodiščem oproščen vsake kazni zaradi nastopa ob študentskih demonstracijah na ljubljanski univerzi, je bil takoj po razpravi izgnan iz Slovenije. Ljubljanska policija mu je izročila dekret, s katerim ga je za vedno izgnala iz Slovenije. Fržop je moral kar takoj odpotovati, najbrž domov v Šibenik. Če bi hoteli vse demonstrante ljubljanske univerze izgnati, bi ostala univerza prazna.

Denar za letališče. — Finančni minister je te dni ugodil prošnji ljubljanskega Aero kluba in dovolil kredit 960.000 Din za zgraditev letališča v Ljubljani. Letališče bo na polju med Ljubljano in Zalogom, kjer se ljubljanski vojaki vezbajo.

Umrlj os: V Hočah šolski upravitelj v pokoju Anton Namestnik, v Gornjem Logatcu posestnik, gostilničar in trgovec Ivan Rihar, v Ljubljani 84-letni Josip Bačič iz Idrije, v ljubljanski bolnici Marija Bavdek, v Ljubljani 72-letna Elizabeta Roževa, v Kandiji železniški uradnik, inženir Stefan Baloh.

Primer iz demonstracij brezposelnih na Union Squaru v New Yorku.

Tone Seliskar:

NASEDLI BROD

Roman v treh delih

Nato je odšel v gostilno k "Pošti", kjer se je pridružil Joštu in njegovemu očetu, ki sta se ga že malce nalezla. Razgovarjala sta se, trkala in napivala drug drugemu. Stari Jošt, ki je z obritim obrazom bolj nalikoval dobrodušnemu župniku kakor pa kmetu, je dajal za pijačo, poslušal mlada fanta in vdano, zaljubljeno ogledoval sina, ki je bil v civilni obleki mnogo bolj prikupen in domač kakor v vojaški. Gospodar bo, ženil se bo in marsikaj vselega in bridkega bo doživel na gruntu. Naj ga danes, ko stopa zopet na njive, uživa, kakor ga je on, ko je bil mlad in glazav petelin.

Ko so bili tako skupaj, je stari do vrha nalil kozarce, trčil s fantoma in spregovoril svečano, zakaj sin njegov je odložil vojake ter gre zdaj domov, da ga podpre in da odpreže jarem svoje zemlje, ki jo je varoval in obdeloval za svoje potomce:

— Vesel sem danes, kakor sem bil morda samo tisti dan, ko sem se ženil, zato je ta ceha moja in če še kaj pride, bo vse moje. Bog nam bo že spregledal, če bomo danes malo bolj poseveljali, saj se pričinja z današnjim dnem za vaju šele pravo življenje, ki naj vama bo do konca srečno in zadovoljno. To je moja želja, fanta. Na vajino srečo!

Spili so in za hip vsi pomolčali. Besede starega Jošta, dobre, ljubeznive besede, ki sta jih tako pogrešala, so jima stianile srce, ganile ju; tri leta sta slišala in poslušala le osorna, odurna povelja v jeziku, ki ni zvenel po domače. Saj sta znala oba nemški, Justin pač bolje, ker je služil nemškega gospodarja, vendar je domača beseda le bolj prikupna, v srce segajoča. Zato je vstal Justin izza mize in se zahvalil:

— Gospodar Jošt, dragi oče, hvala za vaše dobre besede. V srce so nama segle in dokler bom živ, se bom spominjal tega lepega dne. Z vašim sinom sva bila prijatelja in se ne bova nikoli pozabila. Želim, da bi se Joštov grunt ohranil za vedno in da bi vi, oče, dočakali še mnogo srečnih let, tebi pa, prijatelj, da bi ti zemlja bila dobra in bogata! Kadar bom jaz na svojem, kar upam, da bo kmalu, se bomo zbrali pri meni in se veselo spominjali tega dne. Živeli!

Nato je bil na vrsti še mladi Jošt, ki je bil trd v besedah, bolj molčeč kakor zgovoren, in je zato kratko opravil svojo dolžnost:

— Draga, meni je danes tako prijetno, da ne vem, kako bi vama to povedal. Kar pel bi in tudi pesel, saj vem: jutri se prične zopet delo, trdo delo, ki pa ga že komaj čakam. Pijmo na našo srečo!

Seveda jim je vino vedno bolj lezlo v glavo. Stari Jošt se je razmislil in pripovedoval je take, da je bilo smeha več ko dovolj. Dedec, dasi že ves siv, je bil vendarle tako burkast in veseljaški, da so se vsi gostje smejali tej veseli bratovščini. Pred ženitvijo ju je svaril:

— Justin, ti bi se rad ženil? O, seveda, mlad si in napet, da bi se najrajši kar o taknem pogovarjal! E, ti mladost, saj se boš kmalu ugnal, kakor sem se jaz, četudi sem bil vedno za vsakim krhom. Zenitev, fanta, to je stvar, ki jo je treba dobro premisliti. Saj ne veš, kakšnega vruga si nakoplješ na glavo za vse svoje žive dni, kajti ženska je kakor uganka. Misliš, da je angel, a je živ hudčič; včas pa je tudi narobe, skratka: ženitev je loterija. Če zadeneš terno, si zadovoljen in nikdar se ne kešaš, kar je manj, pa ni vredno počenega groša in vse svoje življenje boš nosil jarem na svo-

jem vratu. Zato, fanta, le previdno in premišljeno! Ne glejta samo na denar in tudi samo na lepoto ne! Tista ljubezen, ki je v mladih ljudeh, kmalu mine, zato mora biti vsega nekoliko. I, ne rečem, da ni dobro, če je denar pri hiši, ampak pridne roke, zvesto srce in pamet v glavi so tisto, čemur pravimo sreča. Vse drugo pride od tega!

Justin je bil v ognju. Komaj je dočkal, da je prenehal stari modrovati. Bil je takole, kadar se je razveselil, prav čeden fant; brki so ga napravili malce starejšega, zato tudi zrejšega. In ker je v takih stopnjah svojega navdušenja vedno nekoliko pretiraval, je bil zanimiv, po svojih izkušnjah in doživetjih pa je prekašal marsikoga. Zato sta ga onadva rada poslušala, ko je pravil:

— Denarja res nimam, pa bi ga že lahko imel, ampak zdaj ne bom mislil na nora leta, ko nisem cenil tega. Ta so za nami, vem pa, da je za trgovino treba odprte glave in poguma. Saj vama lahko naštejemo dolgo vrsto bogatih trgovcev, ki so iz nič začeli, a so danes bogataši, ki se jim vse klanja. Poglejte Vrečarja na Glavnem trgu! Prišel je s kmetov in pobiral staro železo tod okoli po mestu. Danes ima najmanj svoj milijonček, več hiš, kočijo, konje in elegantne hčere, za katerimi se pode oficirji in vsi dohtarji. Ali pa ljubljanskega Drevarja! Moj oče še pomni, ko je gonil svinje s Hrvaškega. Danes mu igra za god pod oknom mestna godba, saj je občinski svetnik, predsednik podpornega društva mestnih sirot, škoda, da ne zna pisati, poslanec bi še lahko bil. Jaz pa ne bom pobiral starega železa in tudi svinj ne priganjal: oče mi bo posodil nekaj denarja in kje na deželi bom odprl majhno trgovino. Na deželi je za začetnike bolje kakor v mestu, kjer je že v vsaki hiši štacuna. Imam veliko zaupanje vase in uverjen sem, da bom imel mnogo uspeha. Mogoče bom našel nevesto, ki bo imela kaj dote, s katero bom trgovino razširil ali pa si kupil posestvo, tako da bom na svojem in da ne bom odvisen od drugih.

— Ni napak ta tvoj načrt, je dejal stari, samo začetki je treba, potem pa, ko že malo držiš, za nobeno ceno spustiš. Ni slaba misel! Sam bog ti daj, kar si želiš. Tebi, Anza — no, saj veš, kako sva se sklenila in pretehtala. Zdjaj pa bo treba, fanta, misliti na odhod, zakaj čas že prehaja.

— Še ne! je vzkliknil Justin. Naj bo še en liter moj! In že je klical vina na mizo in silil k petju: Dajmo, zapojmo eno!

Anza je pel visoko in je pričel. Tisto o fantu, ki čez Savco v vas hodi... Veselo in razigrano se je zamajala pesem po vseh gostilniških sobah; stari je basiral, kolikor je mogel, saj se je med mladcem počutil mladega in fantovskega kakor le kaj! Da bi ga videla takrat njegova stara, precej bi se spet zaljubila vanj! O, pregrešna misel — ljubezen! Ko je plačeval, je podžal natakarično roko in bi bil dekle kar stisnil k sebi, toda zdaj je sin na vrsti. Njemu je odzvonilo, ampak vino je močno, segreje ga in omami, sicer pa kaj bi! Jutri bo delal pokoro s sekuro v hosti, ze zimo je treba podreti nekaj starih bukev, zato mu tudi nihče zameril ne bo tega kratkega današnjega veselja.

Toda fanta sta že pričinja druga pesem. Komaj ju je še dohajal, tako je bila poskočna, in peli bi še bog ve koliko časa, da ni prišel gostilničar in zašepetal starem:

(Dalje prihodnjik.)

K 50 letnici smrti Karla Marxa

Zivotopis znanstvenika-utemeljitelja socializma

Ime Karl Marx pomeni novo obdobje v zgodovini človeške družbe. Pred njim so vse borbe izkoriščanih slojev in vsi njihovi poskusi za dosego pravičnejših in bolj človeških pogojev za obstanek, pogrešali znanstvene podlage in so vsi poskusi v tej smeri pred njim bili več ali manj utopistični, to se pravi izvirajoči samo iz domišljije in v nepravem odnosu z življenjem. Šele doba, ko se je pojavil v produkciji stroj, ki je omogočil kapitalu velikanske dobičke, ki je uničil dotedanjo obrt in ročno delo in pahnil stotisoče delavcev v neizprosno ubožnino in popolno odvisnost od kapitala, so se pojavljali moške, ki so začeli te probleme zasledovati bolj realno. Toda šele Marx je domel in zajel ta problem v vsej razsežnosti in vseh globini. Neustrašen, neutrujen, globok in konsekventen mislec, je položil temelje študiju socialnih vprašanj in jih je osvetlil od vseh strani. Njegove ugotovitve, njegovi nauki in misli veljajo še danes tako kakor pred 80 leti, in bodo veljali, dokler se bo moralo delo boriti s kapitalom. Njegov "Manifest" in njegov "Kapital" je postal evanglij milijonov in

milijonov delavcev vsega sveta in povsod, kjerkoli biva prosvetljeno in zavedno delavstvo, se vrše sicer nekrvavi, a žilavi in vztrajni boji, za izboljšanje življenjskih prilik delovnega ljudstva po smernicah, ki jih je postavil Marx.

Rodil se je Karl Heinrich Marx 5. maja 1818. leta iz stare, pokristjanjene židovske rodbine Trieru. Njegov oče je bil odvetnik. Tudi njegov sin Karl se je po gimnaziji, ki jo je dovršil že s 17. letom, vpisal na pravno fakulteto v Bonu, kjer je študiral eno leto, pozneje pa v Berlinu. Leta 1841 je promoviral za doktorja prava v Jeni. Vendar se pa ni posvetil pravnikiemu poklicu, ker so ga bolj zanimala politična in socialna vprašanja tedanje dobe. Ko je kratko nato začela v Kölnu izhajati "Rheinische Zeitung", je vstopil v njeno uredništvo. S tem se je popolnoma posvetil publicistiki, ki jo je izvrševal potem do konca življenja. Že po dveh letih so pruske oblasti ustavile "Rheinische Zeitung", ker jim je bila pod Marxovim vodstvom preveč napredna in socialna. Tedaj so Marxovi prijatelji ustanovili "Nemško-francoski letopis" v Parizu, katerega uredništvo je prevzel za skromno mesečno plačo Marx, ki se je na podlagi te domnevne eksistencije poročil s svojo zaročenko, Jenny von Westphalen. Spoznal jo je za časa svojega enoletnega študiranja v Bonu in se je komaj

18 leten z njo zaročil. Bila je štiri leta starejša od njega in iz ugledne meščanske rodbine. Kljub temu mu je bila zvesta in hrabra družica v najtežjih dobah življenja, v pregnanstvu in v skrajnem siromaštvu, ko večsah z možem in otroci vred ni vedela kam bi glavo položila in kaj bi skuhala za obed, ko ni bilo več vinarja pri hiši in ne skorjice kruha, ko Marx sam ni mogel zapustiti stanovanja, ker je moral poslednjo suknjo poslati v zastavljalnico. Ni čudno, da je v takih razmerah trpelo zdravje cele družine, da sta se Marx in njegova žena dolgo vrsto let borila s trdovratno boleznijo, ki ju je napačel spravila v prerani grob, in da sta dvoje svojih otrok še v nežni mladosti morala pokopati, za krsto sta si pa morala denar izposoditi.

Spričo takih razmer moramo tembolj občudovati nadčloveško energijo Karla Marxa, ki je kljub vsemu neumorno študiral in se poglabljal v vsa sodobna politična in socialna vprašanja, polemiziral in pisal borbene članke in zbiral, urejeval in izpopolnjeval ogromno gradivo za svoje remek-delo "Kapital".

Najbrž bi se pa Marx v neznošnih razmerah, v kakršnih je živel, ne mogel vzdržati in se razviti do višine in popolnosti, ki jo je dosegel, če bi se ne bil na svojo srečo in na srečo vsega poznejšega socialističnega gibanja v Parizu seznanil s mladim Friedrichom Engelsom, si-

nom premožnega nemškega trgovca, ki si je pri svojem proučevanju delavskih razmer na Angleškem pridobil iste nazore kakor Marx. Med njima se je razvilo sčasoma tako iskreno prijateljstvo, kakor jih le malo pozna zgodovina. Marx, vročekrvni borec in idealist, Engels, prevdaren praktik in realista, sta drug drugega izpopolnjevala, vsa važnejša znanstvena in literarna dela sta pretehtala in uredila skupno, in Engels je tudi drugi in tretji del Marxovega "Kapitala" (katerega je za njegovega življenja zagledal beli dan le prvi del), na podlagi njegovih rokopisov in po njem zbrane gradiva uredil in izdal. Še več je pa Engels pomagal Marxu v gmotnem oziru, izdajal je in kadar je bil Marx v največji bedi, mu je vedno priskočil na pomoč s primernim zneskom, da ga je rešil. Leta 1848., ko je val revolucije planil iz Pariza po vsej srednji Evropi, se je tudi Marx vrnil v Köln, kjer je začel izdajati zopet "Die Neue Rheinische Zeitung" in je sodeloval pri raznih političnih demonstracijah po nemških mestih in tudi na Dunaju. Ko pa se je leto pozneje reakcija zopet utrdila in je bila "Neue Rheinische Zeitung" ustavljena, je moral Marx zapustiti kontinent in se je isellil v London, kjer je ostal do smrti. London je bil pozneje pozorišče njegove največje bede in največjih znanstvenih uspehov. Tudi Engels, da bi bil bližje svojem prijatelju, je vstopil kot družabnik v neko trgovsko družbo v Manchesteru in ko mu je kmalu nato umrl oče in mu zapustil precejšnjo premoženje, je mogel tudi Marxa izdatnejše podpirati, tako da je bil vsaj zadnja leta življenja rešen najhujših materialnih skrbi. V Londonu je bila tudi leta 1860 pod Marxovim idejnim vodstvom ustanovljena I. delavska internacionala. Leta 1881 je umrla Marxa njegova zvesta tovarišica, sobojevnica in sotrpinka, žena Jenny, po daljši bolezni. To ga je tako potrla, da se ni mogel več popraviti in kal njegove stare bolezni se je zopet razbohotila in ga nenadoma ugrabila 14. marca 1883. leta. Skromen je bil njegov pogreb in na njegovem grobu je njegov najzvestejši tovariš Engels spregovoril pomembne besede: "Marx je umrl čeden, ljubljen in oboževan od milijonov v borbah prekaljenih sodelavcev, ki prebivajo od sibirskih rudnikov preko vse Evrope do Kalifornije, in smelo trdim: danes ima še mnogo nasprotnikov, gotovo pa nobenega sovražnika. Njegovo ime bo preživelo stoletja in tako tudi njegovo telo."

Marx je mrtev—marksizem živi! Ko je pred petdesetimi leti osamljen in pozabljen zapri oči utemeljitelj znanstvenega socializma, Karl Marx, je mislil svet znanstvenikov in politikov, da so šli z njim v grob vsi njegovi nauki. Z Marxom naj bi sginil s sveta marksizem. Toda motili so se organizatorji kapitalizma, motili so se tudi vsi tisti, ki so s peresi v rokah in z debelimi knjigami pobijali zakone markizma. Papirnati zmaji so le stegovali svoja žrela, požreti in prebaviti pa niso mogli ničesar. Ko se je po francoski revoluciji okreplil mladi kapitalizem, je prinesel na površje takozvani četrti stan, t. j. proletarijat. Razmere v človeški družbi so spremenile svoje lice. Nastopila je nova doba, ki je v temeljih spremenila staro fevdalno družbo. V mestih, kjer so se v začetkih velike industrijske revolucije nakopile mase proletarijata, se je pojavilo novo trenje izvirajoče iz nasprotij razredne družbe. Pojavili so se ljudje "utopisti", ki so poskušali dvigniti človeštvo iz bede, izrabljanja in nevednosti s človekoljubnimi besedami. Owen, Fourier, St. Simon so bili le prvi glasniki te nove dobe, stutili in občutili so njena nasprotja, a do spoznanja vzrokov in učinkov niso prišli. Šele Karl Marx je zajel vso dobo in človeško družbo iz osnov ter jo znanstveno obdelal in analiziral.

(Konec prihodnjik.)

All ste že naročili Prosveto ali Mladinski list svojemu prijatelju ali sorodniku v domovino? To je edini dar trajne vrednosti, ki ga za mal denar lahko pošljete svojcem v domovino.

Katar v srednjem ušesu

Bolezen, ki zahteva vedno zdravnika

Akutno obliko katarja v srednjem ušesu opažamo pogostoma v otroških letih in v zvezi z nahodom ali marsikaterimi infekcijskimi boleznimi, ošpicami, škrlatinko, davico, hripa. Znaki te bolezni so mrzlica in močne bolečine v ušesu, čisto pa tudi v glavi sploh. Vroči obkladki na uho, termofor, vkapljanje toplega, 5 do 20 odstotnega karbolnega glicerina v uho lajšajo bolečine. Skoraj trenutno pa se nahajo te bolečine po malenkostni zdravniški operaciji ki očisti srednje ušesno votlino gnilobe. Bolezen potem običajno kmalu mine. Če se ta operacija ne izvrši pravočasno, predre gnoj lahko samo uho, vendar se lahko zgodi, da se izlije na znotraj in povzroči vnetje možganske mrežne.

Neredko pride akutni ušesni katar v kronično obliko, pri kateri se mesece in leta izločuje zaudarjajoča tekočina iz ušesa. Sluh postaja čedalje slabši. Kronična oblika zahteva pogostoma dolgoletno zdravniško nego in tudi težje operativne postopke. Zato velja pri vsakem obolenju sluhovnega organa pozvati čim prej zdravnika.

DELO BI RAD!

Radi brezposelnosti želim dobiti delo pri slovenskem farmarju tukaj v Wisconsinu. Delo za hrano in stanovanje. Pišite na naslov: Fr. Gabr, R. 5, Box 30, Greenwood, Wis.—(Adv.)

HAYES DENTAL OFFICE
Ustanovljen pred 30 leti
CENE SO ZMERNE
Preiskava zastonj
Nasproti Davis prodajalne v 2. nadstropju.
326 S. STATE ST.

Agitirajte za Prosveto!

V JUGOSLAVIJO
Prijetno je potovati na Hamburg-American Line parnikih v kateremkoli času, kajti opremljeni so z **STABILIZATORJI** (Anti-Roll Tanks) ki zmanjšajo guganje parnika na minimum. Redna tedenska odpleta iz New Yorka v Hamburg a Nitralni kolektivni vozovi do Jugoslavije.
OD NEW YORKA DO LJUBLJANE IN NARAJ TRETJI RAZRED **\$171.50**
Za podrobnosti vprašajte katerakoli lokalnega agente ali
HAMBURG-AMERICAN LINE
177 N. Michigan Ave. Chicago, Ill.

TISKARNA S.N.P.J.
SPREJEMA VSA
v tiskarsko obrt spadajoča dela
Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, čamke, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugo.
VODSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S. N. P. J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI
Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne Cene zmerno, enljako delo prve vrste
Pišite po informacije na naslov:
S.N.P.J. PRINTERY
2657-59 So. LaWdale Avenue
Telefon Rockwell 4441
Chicago, Ill.
Tam se dobe na željo tudi vsa zanimiva pojasnila

Škotska
Da so Skotje skupni, je na stvar. Sicer ni vse res, kar se govori in piše na rosnih stranehove lastnosti, a zakaj ne bi bilo ga dalje pripovedovali, ko so ljudje radi bero?
Manj znano je pa, da je Skot tudi od sile babjeveren. Nevedno je babjeveren!
Tako so na primer vsi Skoti prepričani, da prinese nevarno, če si 13 ljudi priže pipo z izvžgalico...
Človeštvo ne propada, pač odмира, kar je v njem gnilega, propada tisti, ki zagovarja denco.

H. Morin de Linclays
Monsieur H. Morin de Linclays, novi tajnik družbe Generale Transatlantique (Franska Line) francoske družbe, je prišel v Ameriko na inspekcijsko potovanje uradov francoske družbe v Združenih državah in Kanadi.
Monsieur de Linclays je prišel krat nastopil službo pri Franski Liniji v Parizu leta 1911, pozneje v Liverpoolu in Londonu, on je bil glavni organizator berlinske agencije te družbe vojni, leta 1919, je odšel v Moskvo in je bil tam nastanjen skoraj tri leta v Casablanci. Leta 1921 je postavljen glavnim upraviteljem glavne agencije v Amsterdamu katero službo je opravljal skoraj devet let in leta 1930 je povišan na pozicijo glavnega direktorja te družbe z uradov v Parizu.